

FREMTIDENS
UDDANNELSE OG
EKSAMENSFORMER
I
INNOVATION OG ENTREPRENØRSKAB

STUDENTER
TOP
MØDE
2013

KONTAKT

Fonden for Entreprenørskab - Young Enterprise
Teamleder Monica Pyndt Grønning // monica@ffe-ye.dk

BIDRAGSYDERE

Billeder // Henrik Delfer
Layout og grafik // TennaHansen.dk
Tekst // Anniken Sand, Anders Rasmussen og
Monica Pyndt Grønning

TAK TIL

Alle deltagere ved Studentertopmødet 2013

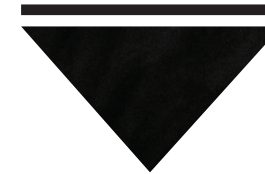
Specialkonsulent Charlotte Romlund Hansen fra
Undervisningsministeriet og Fuldmægtig og
Jesper Risom fra Ministeriet for Forskning, Innovation
og Videregående Uddannelser for at bidrage med
udfordringer til elever og studerende

Paneldeltagere //

Cathrine Amalie Oldenburg
(projektleder, CIEL),
Jesper Risom (Fuldmægtig, Ministeriet for
Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser)
Bo Pedersen (uddannelseschef på KEA)
Charlotte Romlund Hansen
(Specialkonsulent i Undervisningsministeriet)

CIEL for at stille deres faciliteter i Green Lighthouse til rådighed

INDHOLD

4

INDLEDNING

5

STUDENTERTOPMØDE 2013

6

OPDRAG

- Grundskoler og ungdomsuddannelser

8

KONKLUSIONER

- Grundskoler og ungdomsuddannelser

10

OPDRAG

- Videregående Uddannelser

12

KONKLUSIONER

- Videregående Uddannelser

18

ANBEFALINGER TIL VIDERE ARBEJDE
MED EKSAMENSFORMER

INDLEDNING

For fjerde år i træk inviterede Fonden for Entreprenørskab – Young Enterprise elever og studerende inden for til studentertopmøde for at diskutere, hvordan fremtidens uddannelse skal se ud. Studentertopmødet 2013 blev afholdt d. 5. november i Copenhagen Center for Innovation and Entrepreneurship's lokaler i København, hvor 55 elever og studerende var samlet. Topmødet tog afsæt i regeringens innovationsstrategi, hvor der lægges vægt på at innovation og entreprenørskab i stigende grad skal indgå i fremtidens uddannelse.

Formålet med det årlige Studentertopmøde er at lade elever og studerende komme til orde i debatten omkring innovation og entreprenørskab i uddannelsessystemet. Elever og studerende udgør en meget væsentlig del af dette system, og det er derfor helt essentielt at give dem mulighed for at bidrage til debatten. Studentertopmødet danner rammerne for dette og skaber derved en fælles platform for elever og studerende fra alle niveauer af uddannelsessektoren på tværs af institutioner og faggrænser.

Konklusionerne fra dagen vil blive præsenteret for politikerne ved et foretræde for Børne- og Undervisningsudvalget samt Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Studerende fra de videregående uddannelser overleverer resultaterne personligt til Uddannelsesminister Morten Østergaard, der tager imod på sit kontor. Ligeledes vil Undervisningsminister Christine Antorini få en forespørgsel fra eleverne fra grundskole og ungdomsuddannelser om et lignende besøg.

STUDENTERTOPMØDE 2013

For at give elever og studerende mulighed for at arbejde koncentreret med deres eget uddannelsesområde blev programmet for dette års studentertopmøde delt i to. I starten af dagen arbejdede elever og studerende fra grundskolen og ungdomsuddannelser med udfordringer, der blev udformet i samarbejde med Undervisningsministeriet. Efter frokost overtog de ældre studerende fra de videregående uddannelser, hvor de arbejdede med udfordringer udformet i samarbejde med Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

OPDRAG

- GRUNDSKOLEN OG UNGDOMSUDDANNELSER

BAGGRUND

Over hele verden er der en stigende interesse for at innovation og entreprenørskab skal være en del af skole og uddannelse. Baggrunden er de ændrede økonomiske, sociale og kulturelle vilkår som globalisering og økonomi stiller til verden og til os alle sammen som mennesker. Vi skal i fremtiden være gode til at få ideer, være kreative, se muligheder, og kunne at føre disse ideer ud i livet. I regeringens Innovationsstrategi hedder det at ”elever og studerende i stigende grad skal lære og udprøves igennem innovation”.

Ligeledes er innovation og entreprenørskab blevet en del af den reform af folkeskolen om træder i kraft i sommeren 2014. På ungdomsuddannelserne fylder innovation mere og mere, uanset om det er på STX, HHX eller på erhvervsuddannelserne. Spørgsmålet er blot hvordan man lærer det bedst, hvad det egentlig er man skal lære, og også hvordan man kan vise hvad og hvor meget man faktisk har lært og er i stand til at anvende det i virkeligheden.

OPDRAG

- *Fremtidens uddannelser og eksamensformer i innovation og entreprenørskab*

KREATIVITET OG OMVERDENSFORSTÅELSE //
Hvis I skal være gode til at få ideer og se muligheder i verden, hvad skal I så lære i skolen og på ungdomsuddannelserne?
(Nævn mindst 3 ting)

HANDLING OG PERSONLIG INDSTILLING //
Hvis jeres gode ideer skal blive til virkelighed og handling, hvad skal I så lære at gøre i skolen?
(Nævn mindst 3 ting)

PRØVER OG EKSAMEN //
Hvis I til en prøve eller eksamen skal vise, at I har lært få idéer og se muligheder og at føre dem ud i livet, hvordan skal eksamenen og prøver så være?

KONKLUSIONER

-GRUNDSKOLEN OG UNGDOMSUDDANNELSER

KREATIVITET OG OMVERDENSFORSTÅELSE

UD I VIRKELIGHEDEN

For at kunne få idéer og se muligheder i verden, er det nødvendigt at komme ud i den virkelighed, som idéer og muligheder findes i. Undervisningen skal flyttes ud af klasseværelset, så elever kan se, hvordan deres viden kan bruges og på den måde blive inspireret til at få nye idéer.

INDDRAGELSE AF PRAKSIS I UNDERVISNINGEN

Man skal stadig læse bøger og lære teori, men det skal støttes op af praksis, igen fordi det skal være tydeligt, hvad man kan bruge det, man lærer til. Det vil også virke motiverende for elever, at man får eksterne folk (virksomheder, organisationer, foreninger osv.) til at vurdere de projekter og opgaver, man arbejder med.

KONKURRENCER

En anden mulighed er at deltage i konkurrencer, hvor eleverne skal arbejde i grupper med at få idéer, som de skal udvikle. På den måde lærer man at samarbejde og der bliver fokus på, hvilken rolle man kan have i en gruppe. Det er ikke alle, der er lige gode til det hele, men den enkelte elev kan arbejde med det, han eller hun er god til eller brænder for. Det gør, at man er mere engageret og motiveret for at deltage i undervisningen.

INNOVATIONSFAG

Der skal oprettes et innovationsfag i folkeskolen, så elever allerede i 0. klasse lærer at være innovative. Man burde lære det fra starten, og det

skal være for alle, ikke bare en udvalgt gruppe. Der skal også arbejdes mere på tværs af fagene, da det er den måde, man arbejder på arbejdsmarkedet. Det er sjældent, at man i et job udelukkende arbejder med et fag eller emne, og derfor skal man også lære at arbejde på tværs i undervisningen.

INDDRAGELSE AF ELEVER I PLANLÆGNINGEN AF UNDERVISNINGEN

Hvis eleverne bliver inddraget i planlægning af undervisningen og de emner, der skal arbejdes med, gør det dem mere engagerede. Derfor skal pensum være mere fleksibelt, så eleverne kan have indflydelse og bidrage med emner og aktuelle problemstillinger, som de gerne vil arbejde med. Hvis de får lov at have medbestemmelse, er det nemmere for dem at få nye idéer.

HANDLING OG PERSONLIG INDSTILLING

IDÉ-VÆRKTØJSKASSE.

For at kunne gøre idéer til virkelighed og handling skal man have kendskab til idé-realiseringsprocesser. Man skal lære hvilke redskaber og metoder, der findes, og hvordan man bruger dem. Eleverne skal ud af klasseværelset og selv prøve at få idéerne til at ske. De skal lære, hvem man skal kontakte for at få idéerne ud i verden og vide, hvordan man skaber et netværk, der kan hjælpe dem med deres idéer.

NETVÆRK

En måde at skabe netværk er at kommunikere med andre lande og finde ud af, hvordan de gør. Når man lærer om andre kulturer, er det med til at fjerne fordomme og skabe bedre forståelse for hinanden.

EFTERUDDANNELSE OG RESSOURCER TIL LÆRERNE

Lærerne skal have nye redskaber og efteruddannelse, så de kan undervise efter nye metoder. De skal have tillid til, at eleverne kan magte opgaven uden at have en lærer, der styrer alting. Der skal også sættes penge af til at eleverne kan tage ud af skolen og få inspiration ude i verden.

STØRRE OPGAVER

Hvis eleverne skal handle på deres idéer og få dem ud i virkeligheden, skal der være mere tid til at arbejde med større opgaver. Med den tid der er til opgaver nu, kan man ikke nå både at komme med idéer, udvikle dem og få dem til at blive til noget. Derfor skal man have flere større og sværere opgaver, men have mere tid til dem.

PRØVER OG EKSAMEN

INDDRAGELSE AF VIRKSOMHEDER

Hvis man arbejder med f.eks. en virksomhed som et projekt, skal virksomheden være med til at vurdere projektet til eksamen. På den måde får man en anden vinkel på bedømmelsen, end den læreren kan give. Virksomheden kan sige om projektet er realiseret på en god måde, og om det kan bruges. Det er en fordel for både elever og virksomheder, da eleverne får feedback til forbedring af deres idé, som de kan arbejde videre med. Virksomhederne får nyt input fra eleverne, som de kan bruge til udvikle deres organisation.

LØBENDE PRØVER

I stedet for en afsluttende eksamen, skal der være løbende prøver, både enkelt- og tværfaglige, som bliver bedømt af lærere og eksterne folk. På den måde kan man se, om eleverne er kommet videre med idéen mellem prøverne. En prøve skal ikke bare bedømmes med en karakter, men med en uddybende evaluering, så eleverne ved, hvad de gør godt, og hvad de kan blive bedre til. Hvis man kun får en karakter uden forklaring, kan en dårlig karakter tage motivationen fra eleverne, da man så ikke får noget at vide om, hvad man skal arbejde med for at blive bedre.

De løbende prøver vil også være med til at engagere eleverne mere, da man så er nødt til at deltage hele tiden og ikke kun til eksamen. På den måde bliver man bedømt på hele processen og ikke bare på det emne, man er heldig eller uheldig at trække til eksamen.

ENTREPRENØRIELLE KOMPETANCER

Man skal ikke bare vurderes på sine faglige evner til eksamen, men der skal også være fokus på entreprenørielle kompetencer og på hvordan man kan bruge sine evner i erhvervslivet.

OPDRAG

- VIDERGÅENDE UDDANNELSER

BAGGRUND

Årets topmøde tager afsæt i regeringens innovationsstrategi "Danmark Løsningernes land". I strategien konstateres det, at der i dag skabes for få nye arbejdspladser og at "alt for få studerende ser det at starte egen virksomhed som en mulig karrierevej". I den forbindelse vil regeringen udvikle uddannelsernes indhold og form til at blive mere entreprenøriel og innovativ. Studerende skal i stigende grad lære og udprøves gennem innovation. Dette kræver dog at, at vi skaber nye læringsmål og eksamensformer, der kan håndtere dette. Dette bliver omdrejningspunktet for årets topmøde.

OPDRAG

- *Fremtidens uddannelser og eksamensformer i innovation og entreprenørskab*

Udefra jeres perspektiver og uddannelsesmæssige baggrund, hvordan kan vi måle kompetencer inden for dimensionerne :

HANDLING //

Evnen og lysten til at iværksætte værdiskabende initiativer, samt evnen til at virkeliggøre disse initiativer gennem samarbejde, netværk og partnerskaber

KREATIVITET //

Evnen til både at se og skabe ideer og muligheder. Ligeledes evnen til at kombinere viden, erfaringer og personlige ressourcer fra forskellige områder på nye måder

PERSONLIG INDSTILLING //

De personlige og subjektive ressourcer, som studerende møder udfordringer og opgaver med. Det er troen på at kunne agere i verden og herigennem at kunne realisere drømme og planer. Det er ligeledes evnen til at kunne acceptere og lære af andres og egne fejl

OMVERDENSFORSTÅELSE //

Viden om og forståelse af verden – lokalt og globalt. Ligeledes er det evnen til at kunne analysere en kontekst socialt, kulturelt og økonomisk. Det handler også om viden og forståelse for globale problemstillinger i forhold til eksempelvis bæredygtighed, klima og ressourcer

TRE GODE RÅD

Giv os tre gode råd eller bud på hver dimension, omkring hvordan I mener dette bedst kan indgå i jeres uddannelser i relation til fagligheden og hvordan dette kan eksamineres/evalueres. Rådene må gerne indeholde perspektiver indenfor områderne

- **FORM //**
Hvordan skal formen på eksamen se ud
- **RAMMER //**
hvordan skal de fysiske rammer se ud
- **ROLLER //**
Hvem burde eksaminere studerende indenfor de forskellige dimensioner

KONKLUSIONER

-VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

OMVERDENSFORSTÅELSE

ÆNDRET EKSAMENSFORSTÅELSE

I et personligt kursusforløb fungerer underviser som supervisor for de studerende og i fællesskab sættes mål for den enkelte studerende. De studerende skal i løbet af kurset opnå de opstillede mål, der vurderes løbende undervejs. Har de studerende egen virksomhed, er det en god mulighed at bruge den, ellers kan inkubatorfirmaer stille deres virksomhed til rådighed. De studerende skal arbejde med marked og salg for den virksomhed, de får stillet til rådighed. Salg er ikke nødvendigvis et parameter for at kunne bestå eksamen, men de studerende skal være i stand til at afsætte en ide til omverdenen.

VALGFRI VÆRKTØJSKURSUS

Et valgfrit praktisk kursus der giver studerende en værktøjskasse med, hvordan man håndterer moms, skat, investeringsmuligheder, funding, forretningsplaner pitch som er nødvendigt viden som iværksætter. At man gennem sin uddannelse har mulighed for at vælge et kursus, der giver en redskaberne til at kunne blive en god iværksætter. Det er vigtigt at det foregår på uddannelsesinstitutionerne og ikke bare tilbydes via fx erhvervsservice og studenterorganisationer, da de ikke dækker alle aspekter og man ved integration på uddannelserne møder studerende med lignende uddannelsesmæssige baggrund.

INDDRAGELSE AF PRAKSIS

En tredje instans til eksamen ud over underviser og censor. Derved er man tvunget til at gå udover pensum, ved også at skulle forberede sig på en del i eksamen, der handler om omverdenen. Evalueringen skal fordeles med 2/3 pensum og 1/3 praksis.

HANDLING

UNDERVISNING HJEMME, LEKTIER PÅ UDDANNELSESINSTITUTIONER

Gøre op med tanken om at samles i et rum til fx en forelæsning, hvis det alligevel ikke bliver brugt til noget. Undervisningen kan foregå gennem medier, der tillader at undervisningen kan tilgås hjemmefra. Når de studerende mødes på uddannelses institutionerne skal de diskutere det faglige stof og tage handling sammen. Fokus skal være på en social interaktion hinanden imellem, så de lærer af hinanden og får nye ideer og kreative løsninger. Man skal evalueres på den kollektive og ikke kun den individuelle indlæring. Handling skal vurderes over tid og ikke til en enkeltstående mundtlig eksamen.

KREATIVITET

FLEKSIBLE EKSAENSFORMER

Den studerende vælger selv et problem/emneområde de vil arbejde med. Derefter indgår de i en faglig dialog med en mentor udefra eller VIP'er og i samarbejde vælger man den eksamensform, som understøtter det faglige fokus og læringsmål. Dette kræver ressourcer til vejledning og opkvalificering

LØBENDE EKSAINATION

De studerende ønsker mere faglig dialog og interaktion med underviseren i stedet for, at underviseren bruger det meste af deres tid på forskning. Som alternativ til en afsluttende eksamen ved kursusforløbets slutning ønskes en løbende eksamination, for at man kan vurdere den kreative proces eller personlig indstilling og ikke kun slutproduktet. Dermed sikres at den studerende får tid til refleksion og lærer undervejs i processen. Relevante personer skal inddrages i eksaminationen af processen og ikke kun underviseren.

PERSONLIG INDSTILLING

FRA AT FÅ TIL AT TAGE EN UDDANNELSE

Læringsmål besluttes i høj grad af uddannelsesinstitutionerne i dag. De studerende ønsker fokus på at aktivere den enkelte studerende til at tage ansvar for deres læringsforløbet. Dette gøres ved at man selv er med til at sætte de mål (både faglige og personlige), man skal lære, baseret på den erfaring man har med sig fra tidligere. Dermed sikres at man kommer bedre gennem studiet og frafald kan mindskes. Differentieret læring vil være et udkomme af dette og ambitionsniveauet kan hæves. I forhold til eksaminer vil det nu være muligt at teste, og hvor meget de de studerende flytter sig læringsmæssigt.

ANBEFALING TIL VIDERE ARBEJDE MED EKSAMENSFORMER

Med resultaterne fra Studentertopmødet 2013, er vi kommet et godt stykke på vejen i forhold til konkretisering af læringsmål og eksamensformer inden for entreprenørskabsundervisning. Vi vil opfordre til, at der bliver arbejdet videre på en model for, hvilke entreprenørielle kompetencer man som elev og studerende skal besidde, og på hvilket niveau, alt afhængig af hvor i uddannelsessystemet man befinder sig. På baggrund heraf kan der udarbejdes læringsmål og eksamensformer, som passer til både kompetencer og uddannelsesniveau.

Et andet område, som stadig udestår, at blive klogere på, er de anvendte eksamensformer i entreprenørskabsundervisning. I dag vides det ikke, om der er sammenhæng mellem det faglige indhold i fagene, og den måde de studerende udprøves på. Ligeledes findes der ikke en skematisk oversigt, som kan kategorisere eksamensformer inden for feltet. Derfor er en dokumentation af nuværende anvendte eksamensformer i entreprenørskabsundervisningen vigtig for at kunne rådgive om tilpasning af disse til undervisningens læringsmål, indhold og metoder.

Effekten af entreprenørskabsundervisning er et tredje element, som vi anbefaler, der tages højde for i det videre arbejde. Vi mener, det er vigtigt at undersøge, hvilken form for entreprenørskabsundervisning, der giver de største effekter. Når man har denne viden, kan man også sikre, at de studerende bliver udprøvet i de kursusforløb med størst effekt og tilrettelægge læringsmål og eksamensformer derefter.

STUDENTERTOPMØDE

om entreprenørskab - de studerende taler ordet

ARRANGERET AF

FONDEN FOR ENTREPRENØRSKAB
YOUNG ENTERPRISE DANMARK

I SAMARBEJDE MED

WWW.FACEBOOK.COM/#!/STUDENTERTOPMØDE